Beredning för invånardialog

Summering mandatperioden 2022-2026

1 Beredningens uppdrag 3

2 Mandatperioden 2022-2026 4

2.1 Genomförda sammanträden 4

2.2 Aktiviteter och dialoger 4

2.3 Ekonomiskt resultat 4

3 Medskick framåt 5

1 BEREDNINGENS UPPDRAG

Beredningen består av elva ledamöter. Beredningen har till uppgift att:

- Utveckla formerna för invånardialog samt löpande hantera de kanaler för invånardialog som regionen beslutat att använda.
- Genomföra invånardialog i de frågor som beslutas av regionfullmäktige eller regionstyrelsen. Beredningen ska utifrån genomförd invånardialog lämna förslag till regionstyrelsen.
- Följa demokrati-, inflytande- och informationsfrågor i syfte att stödja fullmäktiges ledamöter i rollen som befolkningsföreträdare.
- Följa regionens samverkan med intresseorganisationerna i dialogforum och samråd.
- Följa/bevaka arbetet i Nätverket Hälsa och Demokrati.

Beredningen upprättar årligen en plan för arbetet samt en årlig rapport om sitt arbete. Planen och rapporten redovisas för fullmäktige. Beredningen bestämmer i övrigt själva sina arbetsformer.

Vid sammanträdet 2026-06-01 § 15 beslutades att beredningens arbete under mandatperioden 2022-10-15—2026-10-14 ska summeras i en rapport som avslutas med reflektioner och medskick inför kommande mandatperiod. I samband med nästa mandatperiod övergår ansvaret för invånardialoger till regionstyrelsen.

2 MANDATPERIODEN 2022-2026

2.1 Genomförda sammanträden

Beredningen har planerat för sex ordinarie sammanträden per år, varav tre på våren och tre på hösten. I samband med invånardialoger har ett till två extra sammanträden genomförts. Vid avsaknad av ärenden har även enstaka sammanträden ställts in under åren.

2.2 Aktiviteter och dialoger

Regionens webbaserade förslagslåda Demokratikanalen avvecklades under 2023 efter beslut i regionfullmäktige 2023-06-13. I samband med avvecklingen upphörde beredningens ansvar att bevaka densamma.

Under 2024 genomförde beredningen invånardialoger inför uppdatering av regional utvecklingsstrategi (RUS) vid sju tillfällen under perioden januari till mars. Av dessa genomfördes fysiska dialoger i sex av länets kommuner och en digital dialog med deltagare från ett flertal kommuner i länet. Uppdraget genomfördes i samverkan med Regionala utvecklingsförvaltningen.

Beredningen arrangerade under 2025 invånardialoger inför uppdatering av regionalt trafikförsörjningsprogram (RTP) vid elva tillfällen under perioden maj till september. Fysiska dialoger arrangerades i länets samtliga kommuner och en dialog arrangerades digitalt med deltagare från ett flertal kommuner i länet. Uppdraget var det största som beredningen genomfört utifrån antalet dialogtillfällen och marknadsföringsinsatser och genomfördes i samverkan med Kollektivtrafikförvaltningen.

Vidare har beredningen under mandatperioden fått löpande rapportering från möten med dialogforum för pensionärs- och funktionsrättsorganisationer och Nätverket Hälsa och Demokrati.

Ett flertal gäster och tjänstepersoner har besökt beredningen och presenterat och diskuterat tänkbara frågor för invånardialog.

2.3 Ekonomiskt resultat

Beredningen har inte haft en fastställd budget under mandatperioden. Regionersättningen/budgeten på 566 000 kronor utgår från det senaste året detta budgeterades.

	2022	2023	2024	2025
Budget (uppskattad)	***566***	***566***	***566***	***566***
Arvoden	-188	-229	-276	-295
Sociala avgifter	-58	-71	-88	-85
Övriga kostnader i kontoklass 4	0	-11	-11	-23
Personalkostnader	**-246**	**-311**	**-375**	**-402**
Lokalhyror	0	0	-20	-6
Övriga kostnader i kontoklass 6+7	0	0	-14	-42
Övriga verksamhetskostnader	**0**	**0**	**-34**	**-47**
Summa kostnader	**-246**	**-311**	**-409**	**-449**
Resultat	**320**	**255**	**157**	**117**

Under 2024 och 2025 har genomförande av invånardialoger inneburit ökade kostnader både avseende arvoden, lokalhyror, annonser och annan marknadsföring.

3 MEDSKICK FRAMÅT

Beredningens erfarenhet visar att det finns ett tydligt behov av ökad samordning och kunskapsdelning kring arbetet med invånardialoger. Flera aktörer inom såväl Region Västmanland som länets kommuner arbetar med liknande frågor, men kännedomen om varandras insatser och om beredningens roll är begränsad. Ett återkommande önskemål är därför att skapa former för att samla erfarenheter, sprida goda exempel och säkerställa att kunskap och lärdomar bevaras över tid, även när tjänstepersoner byter uppdrag eller arbetsplats.

Det finns också ett uttalat behov av stärkt samverkan med länets kommuner, särskilt när det gäller planering, genomförande och kommunicering av invånardialoger. Samordning kring större frågor bedöms kunna bidra till ett bättre resursutnyttjande och en bredare räckvidd. Samtidigt framhålls att olika samverkansforum inte behöver ses som konkurrerande, utan snarare som kompletterande insatser som kan dra fördel av varandra genom samnyttjande av befintliga kontaktytor och mötesplatser.

En av de största utmaningarna i beredningens dialogarbete är att nå invånare som inte redan är organiserade eller engagerade i samhällsfrågor. Framöver kan ett möjligt vägval vara att bredda målgruppen genom att även bjuda in föreningar och organisationer till invånardialogerna. Kommunikationsinsatserna lyfts därför som en avgörande framgångsfaktor. Det handlar både om att öka den interna kännedomen om möjligheten till invånardialoger och om att säkerställa att information når invånare genom relevanta kanaler, exempelvis kommunernas webbplatser och andra etablerade informationsvägar. Beredningen framhåller även vikten av att ge större utrymme åt dialoger med barn och unga.

När det gäller formerna för dialog framkommer att digitala dialogmöten och webbformulär fungerar väl som komplement och möjliggör bredare deltagande. Samtidigt betonas att fysiska möten skapar särskilt värdefulla möjligheter till dialog, relationsbyggande och fördjupade samtal. En kombination av olika dialogformer bedöms därför vara den mest ändamålsenliga vägen framåt, samt att metoderna utvärderas kontinuerligt då både frågeställningar och invånarnas förutsättningar till dialog varierar.

Erfarenheterna visar också på vissa organisatoriska och uppdragsrelaterade utmaningar. Antalet beslutade uppdrag upplevs som begränsat och det finns en viss otydlighet kring ansvarsfördelningen mellan beredningens uppdrag och berörd verksamhets ansvar och medverkan. Ett sätt att tydliggöra uppdragen vore om invånardialoger ingick i styrningen, till exempel genom årliga uppdrag i regionplanen.

Därtill uppfattas de nuvarande kriterierna för val av dialogämnen som begränsande, eftersom ämnena ska vara framtidsinriktade, påverkbara, ha ett länsperspektiv och knyta an till regionplanen. Detta kan göra det svårt att identifiera lämpliga dialogfrågor och sammanställa öppna ämnen som engagerar en bred målgrupp.

Samtidigt finns flera positiva erfarenheter från genomförda dialoger. Samarbetet med Kollektivtrafikförvaltningen lyfts som ett exempel på ett arbetssätt som skapade ett gott engagemang och visade på möjligheterna att samla invånarnas perspektiv i frågor av regional betydelse. Sammantaget betonar erfarenheterna vikten av fortsatt utveckling av invånardialogerna, med fokus på samverkan, kunskapsspridning, kommunikation och ökad delaktighet från hela länets invånare. Det är framför allt viktigt att kommunicera resultatet och nyttan av genomförda dialoger med länsinvånarna.